

Tu esi įtariamasis/įtariama dėl nusikalstamos veikos padarymo

Tu esi sulaikytas/sulaikyta kaip įtariamasis/įtariamoji ir atvestas/atvesta į (policijos) biurą ar į kitą apklausos vietą. Arba tu esi iškvieštas/iškviesta apklausai. Kokios yra tavo teisės?

Tau yra 12 - 18 metų, ir tu esi įtariamasis/įtariama dėl nusikalstamos veikos padarymo. Tu buvai sulaikytas/sulaikyta policijos ar kitos tyrimo tarnybos ir atvestas/atvesta į biurą su tikslu užduoti tau klausimus. Tai yra vadinama apklausa. Arba tu buvai iškvieštas/iškviesta atvykti į biurą. Svarbu yra tai, kad tu žinotum savo teises ir pareigas. Todėl perskaityk įdėmiai šį informacinį leidinį.

Turi klausimų?

Jeigu tu turi dar klausimų, tuomet užduok juos savo advokatui arba policijai ar kitai tyrimo tarnybai, su kuria tu susidūrei. Kada šiame informaciniame leidinyje yra pavartojamas terminas „policija“, gali būti turima omenyje ir kita tyrimo tarnyba.

Išsamesnę informaciją gali gauti tinklapyje www.juridischloket.nl arba telefonu 0900 – 8020 (0,25 € /min)

Tu buvai sulaikytas/sulaikyta ir atvestas/atvesta į biurą?

Žinok savo teises

- Policija privalo tau pasakyti, kokią nusikalstamą veiką, jų nuomone, tu padarei.
- Policija turi teisę užduoti tau klausimus. Tai yra vadinama (policijos) apklausa.
- Tu neprivalai atsakinėti į klausimus, jei tu to nenori. Tu turi tylėjimo teisę;
- Prieš apklausą policija iškvies advokatą, kuris tau gali patarti. Gali

šiek tiek užtrukti, kol Advokatas atvyks, paprastai tai užtrunka apie dvi valandas. Pokalbis su advokatu trunka ilgiausiai pusvalandį. Jei tau reikia daugiau laiko, pokalbis gali trukti ir ilgiau. Tau tai nieko nekainuos. Tau taip pat leidžiama kalbėtis su advokatu, kurį tu žinai, ir su kuriuo tu nori kalbėtis. Pasakyk apie tai policijai.

- Advokatas taip pat gali dalyvauti tavo apklausoje. Jei tu esi įtariamasis/įtariama dėl lengvos nusikalstamos veikos padarymo, tuomet tu pats/pati (arba tavo tėvai) turi apmokėti advokato išlaidas. Jei tu esi įtariamasis/įtariama dėl sunkesnės nusikalstamos veikos padarymo (pvz., vagystės ar smurto panaudojimo), tuomet tau pačiam/pačiai nieko nereikia mokėti. Pirmo pokalbio su advokatu metu paklausk, kokia situacija yra tau taikytina.
- Jei tu nenori advokato, apklausoje gali dalyvauti tavo patikėtinis/patikėtinė, pvz., tavo tėvas ar motina. Pasakyk apie tai policijai.

Jeigu policija ryšium su advokato iškvietimu perduos tavo asmens duomenis Teisinės pagalbos tarybai, jie bus įregistruoti Tarybos administracijoje.

- Jei tu nekalbi olandiškai ar nesupranti olandų kalbos, arba tik labai prastai, tuomet (policijos) apklausoje tu turi teisę į vertėjo paslaugas. Jei nesupranti, ką policija tau sako, pasakyk apie tai. Vertėjas taip pat gali tau padėti, jei tu nori kalbėtis su advokatu. Tau tai nieko nekainuos.
- Jei bus nuspręsta, kad tu turi likti (policijos) biure, o tu neturi Nyderlandų pilietybės, tuomet policija paskambins tavo tėvams ar globėjui ir praneš, kad esi sulaikytas/sulaikyta. Kai kuriais atvejais prokuroras gali nuspręsti, kad to padaryti iš karto dar negalima. Tokiu atveju apie tai bus pranešta Vaiko teisių apsaugos tarybai.

- Jei bus nuspręsta, kad tu turi likti (policijos) biure, o tu neturi Nyderlandų pilietybės, tuomet tu gali prašyti policijos, kad tavo šalies ambasada ar konsulatui būtų pranešta, kad esi sulaikytas/sulaikyta.
- Jei tu sergi, ar tau reikalingas gydytojas, ar vaistai, pasakyk apie tai policijai.
- Tu turi teisę susipažinti su bylos dokumentais, jei jie yra, tačiau kai kuriais atvejais prokuroras gali nuspręsti, kad susipažinti su šiais dokumentais tau laikinai dar negalima. Jei nesupranti olandų kalbos, ar supranti ją prastai, tu turi teisę gauti kai kurių dokumentų, tokių kaip sulaiikymo orderio bei šaukimo į teismą ar pagrindinių jų ištraukų, vertimą.

Kiek laiko tu gali būti laikomas/laikoma policijos?

- Priklausomai nuo nusikalstamos veikos, kurios padarymu tu esi įtariama/įtariama, tu gali būti laikomas/laikoma (policijos) biure ilgiausiai tris dienas ir 18 valandų.
- Jei reikės tave sulaiikyti ilgesniam laikui, apie tai turės nuspręsti teisėjas. Paklausk savo advokato, ką tu turi daryti, jei nesutinki su tavo sulaiikymu arba su tuo, kad būtum sulaiikytas/sulaiikyta ilgesniam laikotarpiui.

Tu esi iškviestas/iškviesta atvykti į biurą?

Tokiu atveju, tu (arba tavo tėvai) prieš apklausą gali susisiekti su advokatu dėl patarimo. Taip pat susitark, ar advokatas dalyvaus, ar nedalyvaus tavo apklausoje. Tu pats/pati (arba tavo tėvai) turi apmokėti advokato išlaidas.

Ką daro advokatas prieš apklausą?

Advokatas veikia tik tavo interesų labui. Prieš apklausą advokatas gali padaryti tai, kas nurodyta žemiau:

- aptarti su tavimi nusikalstamą veiką, kurios padarymu tu esi įtariamas/įtariama;
- duoti tau teisinį patarimą;
- išaiškinti (policijos) apklausos eigą;
- išaiškinti, kokios yra tavo teisės ir pareigos apklausos metu;
- jei tu to nori, susisiekti su tavo šeima ar darbdaviu ir informuoti juos apie tavo situaciją.

Ką tu apklausos metu pasakysi policijai, yra svarbu, kadangi apie tai yra surašoma ataskaita. Tai yra vadinama protokolu. Ar tavo byla bus

perduodama prokurorui ir galimai toliau teisėjui? Tokiu atveju jie žiūri, kas yra parašyta šiame protokole. Todėl tu turi įdėmiai perskaityti savo apklausos protokolą, ir, jei sutinki su juo, tuomet policija paprašys tavęs jį pasirašyti. Jei tu nesutinki su protokolu, paprašyk policijos jį pataisyti. Jei tavo apklausoje dalyvauja advokatas, jis gali pažiūrėti už tave, ar policija gerai surašė tavo apklausą.

Tavo pokalbio su advokatu policija nesiklauso. Be tavo sutikimo advokatas negali kalbėti su kitais asmenimis apie tai, ką jis iš tavęs išgirdo. Taip pat jis negali kalbėti ir su policija. Tas pats galioja ir vertėjui, jei jis tau padėjo susikalbėti su advokatu.

Ką daro advokatas apklausos metu?

Apklausos patalpoje advokatas sėdi šalia tavęs ir jam galima:

- prieš prasidedant apklausai ar jai pasibaigus, daryti pastabas;
- užduoti klausimus asmeniui, kuris veda apklausą;
- tavęs paklausti, ar tu supranti, kas yra sakoma;
- jei tu nesupranti klausimų, atkreipti policijos dėmesį į tai;
- žiūrėti, kad tu nebūtum priverstas/priversta ką nors pasakyti;
- apklausos metu paprašyti nutraukti apklausą tam, kad galėtumėte tarpusavyje pasitarti. Tu taip pat pats/pati gali paprašyti pertraukos. Jei prašysi per dažnai, tau gali būti atsakyta.

Jei tu jautiesi per prastai, kad galėtum būti apklausiamas, pasakyk tai. Advokatas atkreips policijos dėmesį į tai.

Dėmesio: Jei iš pradžių tu nurodei, kad nenori, jog apklausoje dalyvautų advokatas, tačiau vėliau vis tik nori, kad advokatas dalyvautų, pasakyk tai. Tokiu atveju tau bus suteikta tam galimybė.

Jei tu nurodei, kad nenori, jog apklausoje dalyvautų advokatas, tavo tėvai ar globėjas gali nuspręsti, kad advokatas vis tik turi dalyvauti apklausoje.

Jei apklausoje dalyvauja ne advokatas, o tavo patikėtinis/patikėtinė
Patikėtiniui/patikėtinei apklausoje galima tik klausytis. Jis/ji sėdės šalia tavęs tuo metu, kai būsi apklausiamas/apklausiama, bet jis/ji negali pats/pati nieko sakyti. Patikėtinium/patikėtine gali būti asmuo, kuriam yra 18 metų ar daugiau, ir jam/jai negalima turėti nieko bendra su nusikalstama veika, kuria tu esi įtariamas/įtariama. Patikėtinium/patikėtine gali būti tavo tėvas arba motina, o taip pat kitas suaugęs žmogus.

Tai yra Saugumo bei teisingumo ministerijos leidinys.

Pašto dėžutė 20301 | 2500 EH | Haga

2017 m. kovas | 101106

Autorių teisės į šį informacinio leidinio turinį neperduodamos kitiems asmenims.